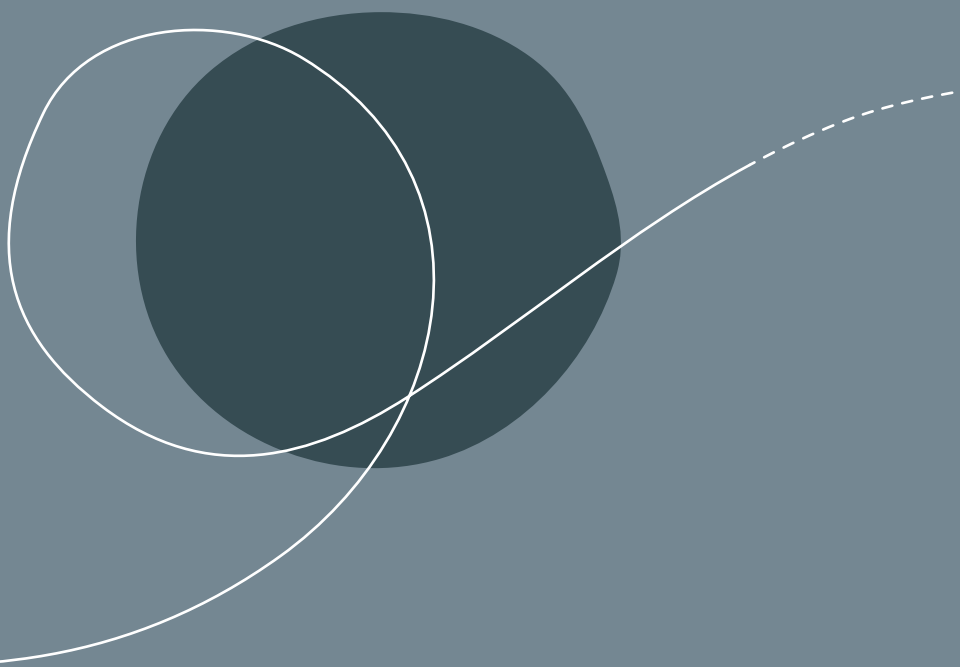

REHPA

Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

REHPA FORSKNINGS- STRATEGI 2026-2031

REHABILITERING

... er målrettet personer, som oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske, psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne og dermed i hverdagslivet. Formålet med rehabilitering er at muliggøre et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet¹.

PALLIATION

... har til formål at fremme livskvaliteten hos patienter og familier, som står over for de problemer, der er forbundet med livstruende sygdom ved at forebygge og lindre lidelse gennem tidlig diagnosticering og umiddelbar vurdering og behandling af smerter og andre problemer af både fysisk, psykisk, psykosocial og åndelig art².

1. Maribo T, Ibsen C, Thuesen J, Nielsen CV, Johansen JS, Vind AB (Red.). Hvidbog om rehabilitering. 1. udgave. Rehabiliteringsforum Danmark, Aarhus. 2022.
2. Ref.: WHO 2017 i Sundhedsstyrelsen. Anbefalinger for den palliative indsats. 2017.

INDLEDNING

REHPA fokuserer med 'Forskningsstrategi 2031' på prioriterede områder for eksternt finansieret forskning og på fundraising, internationalisering og karriereveje. Strategien tager desuden afsæt i overordnet strategi 'Fra forskning til forandring. Forskningsstrategi for OUH og Klinisk Institut, 2026-2030'.

Strategi for kortlægninger, dokumentationsprojekter og studier for interne midler er beskrevet i den overordnede 'REHPA Strategi 2030'. Der kan være et overlap mellem de to strategier, der muliggør, at ekstern forskning kan bygge på forstudier gennemført inden for hovedstrategiens ramme.

REHPA arbejder med rehabilitering og palliation samt kombination af rehabilitering og palliation til mennesker med livstruende sygdomme og deres pårørende. I takt med at borgere lever længere med flere samtidige sygdomme, senfølger og symptomer, bliver der brug for rehabiliterende og palliative tilbud, der hver for sig eller som samtidige eller vekslende indsatser kan bidrage til livskvalitet for mennesker med livstruende sygdom og deres pårørende. Det kan fx være et behov for samtidige indsatser, hvor rehabilitering afhjælper senfølger og opretholder funktionsevnen, mens palliation lindrer fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle symptomer.

HVERDAGSLIVET I CENTRUM

REHPAs overordnede forskningsperspektiv er hverdagslivet for mennesker berørt af livstruende sygdom, herunder hvordan forandringer og vilkår i samfundet og sundhedsvæsenet, fx flere ældre og multisyge, ressourcefordeling, social ulighed og udsathed, kan have betydning herfor.

Hverdagsliv forstås som et samspil mellem samfundsmæssige strukturer, fx lovgivning og organisering, og individets personlige erfaringer, handlinger og meningsskabelse. Livskvalitet forstås som det at finde mening gennem hverdagslige praksisser, relationer og deltagelse, fx gennem job, familie, fritid og sociale fællesskaber. Livstruende sygdom indebærer et brud i hverdagslivets rytmer og relationer, og forskningen skal belyse, hvordan rehabilitering, palliation og kombination heraf kan støtte mennesker i at genfinde livskvalitet, mening, balance og handlekraft.

REHPAs forskning skal udvikle og kvalificere forståelser af, hvordan fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle dimensioner påvirker oplevede behov, prioriteringer og handlemuligheder, herunder hvordan køn, alder, økonomi, kulturel baggrund og livsfase former menneskers erfaringer og ressourcer.

Også pårørendes hverdag påvirkes ved livstruende sygdom, idet de på én gang er støttepersoner og individer med egne behov og livsprojekter. REHPAs forskning skal belyse, hvordan pårørende lever og handler i lyset af livstruende sygdom, og hvordan de kan fastholde eller genfinde balance og mening i hverdagen.

Forskningen skal desuden bidrage til viden om borgeres forløb på tværs af sektorer og livsfaser. Der vil være fokus på, hvordan rehabilitering, palliation og kombination heraf i praksis balanceres og tilpasses i takt med ændrede behov, og hvordan strukturelle rammer, fx sundhedsvæsen og civilsamfund, kan understøtte og styrke sammenhæng gennem tværfagligt og tværsektorielt samarbejde.

FORSKNINGSFOKUS FREM MOD 2031

I strategiperioden prioriterer REHPA eksternt finansieret forskning inden for områderne: ulighed, rehabilitering og palliation som samfundsansvar samt organisering. Med hverdagslivet som samlende perspektiv er hvert område særligt betydende for, hvordan mennesker kan leve meningsfuldt med og efter livstruende sygdom.

ULIGHED I REHABILITERING OG PALLIATION

Vi ved fra forskning og praksis, at der er ulighed i adgang til, deltagelse i og udbytte af rehabilitering og palliation. Det påvirker den enkeltes muligheder og hverdag. Ulighed relaterer sig til både sociale, geografiske, økonomiske og uddannelsesmæssige forhold, men også alder, køn, etnicitet, livsfaser og diagnosespecifikke forhold. REHPAs forskning vil gennem forskellige metodiske tilgange belyse ulighedens konsekvenser for mennesker, herunder pårørende, der lever med livstruende sygdom og tilstande – og dermed bidrage til bedre og lige adgang til, deltagelse i og udbytte af rehabilitering og palliation.

For nogle grupper i særligt udsatte positioner tilgodeses behovene for rehabilitering og palliation ikke fuldt med sundhedsvæsenets standardydelse. Det kan fx dreje sig om socialt udsatte mennesker, mennesker med udviklingshandicap, mennesker med psykiske problemer og migranter, hvor flere lever deres hverdag i institutionelle kontekster med tæt kontakt til andre faggrupper end sundhedsprofessionelle. REHPA vil på tværs af sektorer og praksisfelter udforske særligt udsatte og underbelyste gruppers vilkår og behov relateret til livstruende sygdomme og tilstande. Gennem forskning undersøges strukturelle uretfærdigheder, opsporing af behov for indsatser, behovsvurdering samt udvikling og evaluering af særlige indsatser tilpasset udsatte gruppers særlige behov.

● REHABILITERING OG PALLIATION SOM ET SAMFUNDSANSVAR

Mennesker med livstruende sygdom og deres pårørende har ofte behov for støtte og fællesskaber, der rækker ud over sundhedsfaglige indsatser. REHPAs forskning fokuserer på civilsamfundets rolle og dets samspil med offentlige institutioner. Med afsæt i analyser og evalueringer af indsatser bidrager forskningen med viden om tilgange til rehabilitering, palliation og kombinationen heraf som et fælles samfundsansvar mellem professionelle og civilsamfundsaktører.

Med et mål om at fremme tilgangen til et hverdagsliv med livstruende sygdom og død udforskes det, hvordan lokale praksisser for frivillighed og samarbejde mellem civilsamfund og offentlige institutioner kan bidrage til at fremme livskvalitet ved livstruende sygdom, og hvordan organisatoriske rammer har betydning for dette samspil.

● ORGANISERING

Sundhedsvæsenet er præget af reformer, forandring og stigende forventninger om nærhed og sammenhæng. Samtidig stilles der krav om øget digitalisering, bæredygtighed og effektivitet. REHPA vil undersøge, hvordan rehabilitering, palliation og koordineringen mellem felterne kan organiseres, så kvalitet, sammenhæng og menneskelig nærhed understøttes. Centrale fokusområder vil være borgerens oplevelse af kontinuitet, men også hvordan organisatoriske strukturer kan styrke relationer, respekt og tillid og dermed fremme fagligt samarbejde.

Fokus rettes også mod digitalisering som et grundlag for fremtidens sundhedsvæsen. REHPA vil undersøge, hvordan digitale løsninger kan fremme deltagelse, kontinuitet og tilgængelighed med opmærksomhed på hverdagsliv, ulighed og bæredygtighed.

Endelig er implementering og de-implementering af praksisser væsentlige fokusområder i forhold til at etablere bæredygtige organisationer. REHPA vil undersøge, hvordan ny viden kan omsættes til praksis på måder, der styrker kvalitet og sammenhæng, og hvordan uhensigtsmæssige praksisser kan udfases til fordel for værdiskabende løsninger.

METODER

REHPA arbejder især med empirisk forankret forskning, men også teori- og begrebsudvikling inden for rehabilitering, palliation og kombination heraf. I REHPAs forskning anvendes såvel kvantitative som kvalitative metoder afhængig af et projekts formål og forskningsspørgsmål. REHPAs forskning sigter mod at udvikle metodiske tilgange og måder, disse kan kombineres på, herunder også i forhold til forskellige underrepræsenterede og udsatte målgrupper.

BRUGERINDDRAGELSE

REHPA arbejder fremadrettet med stadig større fokus på brugerinddragelse i forskningen, bl.a. via REHPAs Advisory Board, der består af videncentrets brugere forstået som patienter med og efter livstruende sygdom, pårørende, patientforeninger, fagprofessionelle og ledere. Her har forskere mulighed for på årlige møder og ad hoc at inddrage brugerrepræsentanterne i forskningsprocessen.

FORSKNINGSSAMARBEJDE

REHPA samarbejder med aktører inden for primær og sekundær sektor og ønsker fremadrettet at styrke samarbejdet med kommuner.

REHPA FORSKNINGSKLINIK

REHPA Forskningsklinik i Nyborg tilbyder rehabiliteringsforløb for mennesker med kræft og andre livstruende sygdomme. Forløbene er typisk gruppebaserede med et helhedsorienteret syn på mennesket og har fokus på et meningsfuldt hverdagsliv, funktionsevne og livskvalitet. Forskningsklinikken udgør et unikt miljø for forskning med tæt kontakt til deltagere og dataindsamling via REHPA Forskningsdatabase. I strategiperioden vil REHPA Forskningsklinik fortsat udvikle og afprøve forskningsideer, gerne i samarbejde med eksterne forskere og klinikere.

STRATEGISKE FORUDSÆTNINGER

I strategiperioden vægter REHPA særligt tre organisatoriske nøgleindsatser: fundraising, internationalisering og karriereudvikling. Tilsammen bidrager de til den samlede forskningskapacitet, som skal sikre fundamentet for og styrken til, at vi lykkes med forskningsstrategiens tre fokusområder.

FUNDRAISING

I perioden 2026-2031 er ambitionen at styrke fundraisingindsatsen, så flere projekter opnår ekstern finansiering og dermed øger mulighederne for faglig, metodisk, teoretisk og international udvikling. Det vil være en særlig indsats at forbedre kvaliteten af ansøgninger gennem øget intern koordinering og fagligt samarbejde. I praksis vil seniorforskere inddrage juniorforskere i ansøgningsprocessen med henblik på kompetenceudvikling. Parallelt hermed arbejdes der for at øge synligheden af REHPAs forskningsområder over for relevante fonde som sådan, men også i relation til konkrete opslag.

REHPA vil arbejde for et begrænset antal større strategiske ansøgninger, men også fastholde mindre ansøgninger. REHPA indgår fortsat i tæt dialog og samarbejde om ansøgninger med relevante eksterne parter og praksisfelter.

Den enkelte forsker vil derudover styrke sin internationale orientering gennem nordiske og europæiske samarbejder og fondsansøgninger med det formål at sikre perspektivering, teoretisk udvikling og metodisk styrkelse.

INTERNATIONALISERING

REHPA vil arbejde for at forankre forskningen internationalt og for at styrke og udvikle forskningsmiljøet gennem internationalt samarbejde. Fokus vil være på at øge REHPAs deltagelse i relevante internationale forskningsnetværk såvel som strategiske samarbejder.

REHPAs forskere, seniorer især, har ansvar for at arbejde systematisk og langsigtet med at integrere internationale aktiviteter og internationale samarbejdspartnere i forskningsindsatserne.

Den enkelte forsker vil aktivt afsøge muligheder for ekstern finansiering til internationale forskningsprojekter, faglig udveksling, tilknytning af internationale gæstelektorer eller -professorer og arbejde for publiceringer i internationale tidsskrifter i samarbejde med udenlandske forskere.

REHPA understøtter, at forskere kan planlægge seminarer, webinarer og gå-hjem-møder med internationale forskere for at fremme internationalisering som en naturligt del af REHPAs forskningskultur. Samtidig fremmes forskernes synlighed internationalt gennem deltagelse i internationale konferencer, som fortrinsvis finansieres med eksterne midler.

KARRIEREVEJE

Forskeres karriereudvikling prioriteres strategisk i REHPA, hvor tværfaglighed og metodisk kvalitet systematisk styrkes i takt med den enkelte forskers kompetencer, ansvar og karrieretrin. Det gælder forskere på både junior- og seniorniveau, og der arbejdes fortsat målrettet med udvikling og fastholdelse.

I REHPA er der fokus på miljø og kultur ved at understøtte et inkluderende og udviklingsorienteret forskningsmiljø, der fremmer faglig kvalitet, talentudvikling og bæredygtige forskerkarrierer. Bl.a. understøttes tydelige og sammenhængende, personlige forskerkarriereveje på alle niveauer. Den enkelte forsker og forskningsassistent tilbydes mindst en gang årligt rådgivning ved forskningsleder om karriereveje, ligesom ph.d.-studerende tilbydes rådgivning ved hovedvejleder ca. et år, før uddannelsen afsluttes. I strategiperioden arbejdes der desuden systematisk med at styrke faglig udvikling gennem mentorordninger mellem yngre og ældre forskere.

REHPA er tilknyttet Klinisk Institut ved Syddansk Universitet. Det giver forskere mulighed for at undervise og vejlede kandidatstuderende som en integreret del af karriere- og kompetenceudviklingen. Samtidig giver tilknytningen mulighed for at rekruttere nye forskertalenter. Forskere i REHPA kan være tilknyttet forskningsmiljøer ud over Klinisk Institut, hvilket styrker potentiale og muligheder for samarbejde og den samlede forskerføddekæde. REHPA vil også fremadrettet prioritere strategiske forskeransættelser i mindre ansættelsesbrøker for dels at stimulere den enkelte forskers karriere, dels at bidrage til REHPAs samlede forskningsmiljø.

REHPA

Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Vestergade 17
5800 Nyborg
rehpa@rsyd.dk
www.rehpa.dk

